

Besl. O. nr. 57

(2003-2004)

Odelstingsbeslutning nr. 57

Jf. Innst. O. nr. 50 (2003-2004) og Ot.prp. nr. 6 (2003-2004)

År 2004 den 26. februar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven)

§ 1 *Håndheving av EØS-avtalens konkurranseregler*

EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-domstolen håndhever EØS-avtalens konkurranseregler i samsvar med denne lovens §§ 2 til 5 og 9 med forskrifter. Norske konkurransemyndigheter og domstoler håndhever EØS-avtalen artikkel 53 og 54 i samsvar med denne lovens §§ 6 til 9.

§ 2 *Opplysningsplikt og unntak fra taushetsplikt*

Enhver plikter uten hinder av taushetsplikt å gi EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-domstolen de opplysninger organene kan kreve i henhold til EØS-avtalen, Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol eller forskrifter gitt i medhold av § 5. Det kan settes tidsfrist for når opplysninger skal gis.

Konkurransetilsynet kan etter anmodning fra EFTAs overvåkningsorgan kreve tilsvarende opplysninger.

Enhver skal uten hinder av taushetsplikt, innenfor de rammer EØS-avtalen gir, ha rett til å besvare henvendelser fra Europa-kommisjonen og EF-domstolen.

Uten hinder av lovbestemt taushetsplikt kan norske myndigheter gi EFTAs overvåkningsorgan og Kommisjonen alle opplysninger som er nødvendige for å håndheve konkurransereglene i EØS-avtalen.

§ 3 *Kontroll foretatt av EFTAs overvåkningsorgan*

Ved kontroll som foretas av EFTAs overvåkningsorgan eller Konkurransetilsynet etter anmodning fra EFTAs overvåkningsorgan i henhold til for-

skrifter gitt i medhold av § 5, gjelder konkurranseloven §§ 24 og 25 tilsvarende.

Når tingretten prøver en begjæring om bevissikring etter konkurranseloven § 25 annet ledd, er rettens prøvelsesrett regulert av reglene i tredje og fjerde ledd.

Ved begjæring om bevissikring som gjelder adgang til lokaler, eiendommer og transportmidler som tilhører foretak eller sammenslutninger av foretak, kontrollerer retten om beslutningen fra EFTAs overvåkningsorgan er ekte og prøver om den tiltenkte bruk av tvangsmidler er vilkårlig eller uforholdsmessig i forhold til bevissikringens formål. Ved prøvelsen av tvangsmidlenes forholdsmessighet kan retten anmode EFTAs overvåkningsorgan direkte eller gjennom Konkurransetilsynet om detaljerte forklaringer om de forhold som ligger til grunn for EFTAs overvåkningsorgans mistanke om at det foreligger en overtredelse av EØS-avtalen artikkel 53 og 54, samt om alvorligheten av den antatte overtredelsen og karakteren av foretakets delaktighet. Retten kan likevel ikke prøve om bevissikringen er nødvendig, eller kreve å få forelagt opplysninger i EFTAs overvåkningsorgans saksdokumenter. Det er forbeholdt EFTA-domstolen å kontrollere lovligheten av beslutningen fra EFTAs overvåkningsorgan.

Ved begjæring om bevissikring som gjelder andre lokaler, eiendommer og transportmidler enn nevnt i tredje ledd, herunder private hjem, kontrollerer retten om beslutningen fra EFTAs overvåkningsorgan er ekte og prøver om den tiltenkte bruk av tvangsmidler er vilkårlig eller uforholdsmessig, særlig i forhold til den antatte overtredelses grovhet og betydningen av det ønskede bevismateriale, foreta-

kets delaktighet, samt den rimelige sannsynlighet for at forretningspapirer som er relevante for formålet med bevissikringen, oppbevares i de lokaler som begjæringen om bevissikring angår. Retten kan anmode EFTAs overvåkningsorgan direkte eller gjennom Konkurransetilsynet om detaljerte forklaringer om forhold av betydning for prøvingen av forholdsmessigheten av de tiltenkte tvangsmidler. Retten kan likevel ikke prøve om bevissikringen er nødvendig eller kreve å få forelagt opplysninger i EFTAs overvåkningsorgans saksdokumenter. Det er forbeholdt EFTA-domstolen å kontrollere lovligheten av beslutningen fra EFTAs overvåkningsorgan.

EFTAs overvåkningsorgan og Kommisjonen kan være til stede ved og delta i kontroll som foretas av Konkurransetilsynet innenfor de rammer EØS-avtalen gir.

Konkurransetilsynet og Kommisjonen kan være til stede ved og delta i kontroll som foretas av EFTAs overvåkningsorgan innenfor de rammer EØS-avtalen gir.

§ 4 Sivilrettslige bøter og tvangsmulkt

EFTAs overvåkningsorgan og EFTA-domstolen kan ilegge foretak eller sammenslutninger av foretak sivilrettslige bøter for forsettlig eller uaktsom overtrødelse av EØS-avtalen artikkel 53, 54 eller 57, bestemmelsene i EØS-avtalen vedlegg XIV, bestemmelsene i Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4, samt vedtak fattet i medhold av nevnte bestemmelser.

Myndighetene nevnt i første ledd, kan også fastsette tvangsmulkt til gjennomføring av vedtak fattet med hjemmel i bestemmelsene nevnt i første ledd.

§ 5 Forskrifter

Kongen kan gi forskrifter om gjennomføring og håndheving av konkurransereglene i EØS-avtalen og Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol.

§ 6 Norske konkurransemyndigheters håndheving av EØS-avtalen artikkel 53 og 54

Norske konkurransemyndigheter skal, med de begrensninger som følger av EØS-avtalen, Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol og forskrifter gitt i medhold av § 5, føre tilsyn med at EØS-avtalen artikkel 53 og 54 overholdes. Konkurranseloven §§ 12, 22 og 24 til 31 gjelder tilsvarende.

Når konkurransemyndighetene treffer avgjørelser i henhold til EØS-avtalen artikkel 53 og 54 om avtaler, beslutninger eller opptreden som allerede er gjenstand for en beslutning fra EFTAs overvåkningsorgan, kan de ikke treffe avgjørelser som er i strid

med den beslutning som EFTAs overvåkningsorgan har truffet.

Konkurransemyndighetene kan bestemme at forskrifter om gruppefritak etter EØS-avtalen artikkel 53 nr. 3 ikke skal være anvendelige overfor bestemte foretak i den utstrekning og på de vilkår som EØS-avtalen, Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol og forskrifter gitt i medhold av § 5, fastsetter.

Mener konkurransemyndighetene at en sak bør behandles av et overvåkningsorgan, sendes saken til EFTAs overvåkningsorgan. I slike tilfelle gjelder ikke forvaltningslovens regler for behandling av saker som gjelder enkeltvedtak.

§ 7 Forholdet mellom norsk konkurranselovgivning og EØS-avtalen artikkel 53 og 54

Når konkurransemyndighetene eller domstolene anvender norsk konkurranselovgivning på avtaler, beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak og samordnet opptreden, som omtalt i EØS-avtalen artikkel 53 nr. 1, som kan påvirke samhandelen mellom EØS-statene som omtalt i nevnte artikkel, skal de også anvende EØS-avtalen artikkel 53 på slike avtaler, beslutninger og samordnet opptreden. Når konkurransemyndighetene eller domstolene anvender norsk konkurranselovgivning på utilbørlig utnyttelse som er forbudt etter EØS-avtalen artikkel 54, skal de også anvende EØS-avtalen artikkel 54.

Anvendelsen av norsk konkurranselovgivning må ikke føre til forbud mot avtaler, beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak og samordnet opptreden, som kan påvirke samhandelen mellom EØS-statene, men som ikke begrenser konkurransen som omtalt i EØS-avtalen artikkel 53 nr. 1, eller som oppfyller vilkårene etter EØS-avtalen artikkel 53 nr. 3, eller som er omfattet av et gruppefritak etter EØS-avtalen artikkel 53 nr. 3. Konkurransemyndighetene er ikke etter denne bestemmelse forhindrede fra å anvende mer restriktiv norsk lovgivning som forbyr eller sanksjonerer foretaks ensidige atferd.

Med forbehold for alminnelige prinsipper og andre bestemmelser i EØS-retten, kommer første og annet ledd ikke til anvendelse når konkurransemyndighetene og domstolene anvender norsk lovgivning om kontroll med foretakssammenslutninger, og de utelukker heller ikke anvendelsen av bestemmelser i lovgivningen som hovedsakelig fremmer et annet formål enn det formål som fremmes av EØS-avtalen artikkel 53 og 54.

§ 8 Domstolenes avgjørelser etter EØS-avtalen artikkel 53 og 54

Når domstolene treffer avgjørelser i henhold til EØS-avtalen artikkel 53 og 54 om avtaler, beslutninger eller opptreden som allerede er gjenstand for en

beslutning fra EFTAs overvåkningsorgan, kan de ikke treffe avgjørelser som er i strid med den beslutning som EFTAs overvåkningsorgan har truffet. Domstolene skal heller ikke treffe avgjørelser som vil være i strid med en beslutning som EFTAs overvåkningsorgan har til hensikt å treffe når det har innledet saksbehandling. Domstolene kan utsette saken i påvente av en slik beslutning. Disse forpliktelser berører ikke rettighetene og pliktene etter artikkel 34 i Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol.

§ 9 Innleggsrett overfor domstolene

Konkurransetilsynet kan på eget initiativ gi skriftlige innlegg for domstolene i spørsmål om anvendelsen av EØS-avtalen artikkel 53 og 54. Med tillatelse fra den aktuelle domstol kan Konkurransetilsynet også gi muntlige innlegg.

Dersom en ensartet anvendelse av EØS-avtalen artikkel 53 og 54 krever det, kan EFTAs overvåkningsorgan på eget initiativ gi skriftlige innlegg for domstolene. Med tillatelse fra den aktuelle domstol kan EFTAs overvåkningsorgan også gi muntlige innlegg.

Utelukkende for å kunne utarbeide slike innlegg, kan Konkurransetilsynet og EFTAs overvåkningsorgan anmode den aktuelle domstol om å sende dem, eller sørge for at de får tilsendt, alle nødvendige dokumenter for vurdering av saken.

§ 10 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tidspunkt oppheves lov 27. november 1992 nr. 110 om konkurranseregler i EØS-avtalen mv.

§ 11 Overgangsbestemmelser

Overtredelsesgebyr og straff etter denne lov kommer bare til anvendelse på overtredelser som er begått etter lovens ikrafttredelse.

Forskrifter gitt i medhold av lov av 27. november 1992 nr. 110 om konkurranseregler i EØS-avtalen mv. gjelder fortsatt så langt de passer, inntil Kongen opphever eller endrer disse i medhold av denne loven eller ved særskilt bestemmelse.

§ 12 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

I lov 26. mai 1995 nr. 25 om gjennomføring av fellesregler om innenlands transport i EØS-avtalen skal § 2 første og annet ledd lyde:

Når EFTAs overvåkningsorgan behandler saker som gjelder EØS-avtalens vedlegg XIII punkt 6 (rådsforordning nr. 11 av 27. juni 1960) om avskaffelse av forskjellsbehandling med hensyn til transportpriser og transportvilkår i EØS, gjelder §§ 2 til 4 i EØS-konkurranseloven tilsvarende. Dersom slike saker bringes inn for EFTA-domstolen til overprøving, gjelder §§ 2 og 4 i den nevnte loven tilsvarende.

Når saker som gjelder bestemmelsene i EØS-avtalen nevnt i første ledd behandles av Europakommisjonen, gjelder § 2 annet, tredje og fjerde ledd i EØS-konkurranseloven tilsvarende. Dersom slike saker bringes inn for EFs førsteinstansdomstol eller EF-domstolen til overprøving, gjelder § 2 første og annet ledd i den nevnte loven.

Geir-Ketil Hansen
president

Sigvald Oppebøen Hansen
sekretær